

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/289/2014
Identifikačné číslo spisu: 1112202424
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1112202424.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Soni Mesiarkinovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD, v spore žalobkyne V. S. R., bývajúcej v Y. zastúpenej JUDr. Martou Šuvadovou, advokátkou Advokátskej kancelárie, so sídlom v Košiciach, Floriánska č. 16, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom v Banskej Bystrici, Lazovná 63, o neplatnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 11Cpr/1/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2013 sp.zn. 2CoPr 5/2012, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 18. decembra 2013 sp.zn. 2CoPr 5/2012
z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 23. mája 2012 č.k. 11Cpr 1/2012-86 určil, že výpoveď zo dňa 28. septembra 2011 daná žalobkyni listom č.j. V. v zmysle § 46 ods. 1 písm. b/ a § 47 písm. b/ zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a súčasne v nadväznosti na ustanovenia § 120 citovaného zákona aj v zmysle § 61 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, doručená žalobkyni žalovaným dňa 28. septembra 2011, je neplatná; žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania vo výške 841,074 € na účet právnej zástupkyne žalobkyne, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil po právnej stránke s poukazom na ustanovenia § 4, § 10 ods. 3 zákona č. 333/2011 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva, § 46 ods. 1 písm. b/, § 47 písm. b/, § 48 ods. 1, 2, 3, § 20, § 21, § 22 ods. 4, § 120 zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe, § 61 ods. 1, 2 a 4, § 63 ods. 2, § 77 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobkyňa 28. septembra 2011 prevzala písomnú výpoveď o skončení štátnozamestnaneckého pomeru, v ktorej bola ako dôvod uvedená skutočnosť, že rozhodnutím generálneho riaditeľa Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky z 23. septembra XXXX č. XX/XXXX/XXX, k 30. novembru 2011 bolo zrušené štátnozamestnanecké miesto - odborný radca, kontrolór, oddelenie kontroly, pravidelné miesto vykonávania štátnej služby - Daňový úrad Y., obsadené

žalobkyňou a služobný úrad nemá iné pre ňu vhodné štátnozamestnanecké miesto. Mal za to, že boli naplnené všetky formálne a niektoré z materiálnych podmienok pre platnosť výpovede, konkrétne výpoveď bola urobená písomne, bola žalobkyni riadne doručená, je v nej dostatočne konkrétne vymedzený (aj skutkovo, aj právne) výpovedný dôvod, pričom jeho existencia bola aj skutočne daná a splnená bola aj skutočnosť, že žalobkyňa napadla predmetnú výpoveď v dvojmesačnej prekluzívnej lehote podľa § 77 Zákonníka práce. Vo vzťahu k hmotnoprávnym podmienkam je podmienkou platnosti výpovede aj tzv. splnenie si ponukovej povinnosti zo strany služobného úradu, ktorá medzi účastníkmi zostala sporná. Dôvodil, že pri uplatnení výpovedného dôvodu v zmysle ustanovenia § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe platí povinnosť služobného úradu ponúknuť zamestnancovi inú vhodnú prácu, prípadne ak tento nesúhlasí s jeho trvalým preložením. Konštatoval, že v čase doručenia výpovede žalovaný zverejnil na webovej stránke www.profesia.sk zoznam voľných štátnozamestnaneckých miest, na ktoré vyhlásil výberové konania. V čase doručenia výpovede boli tieto miesta určené na obsadenie uchádzačmi podľa výsledkov výberových konaní, a teda, že predmetné pozície možno považovať za voľné pracovné miesta. Poukázal ďalej na to, že sporové strany sa zhodli na tom, že voľné štátnozamestnanecké miesto - stála štátna služba, hlavný štátny radca - vedúci štátny zamestnanec - riaditeľ osobného úradu nebolo vhodným pracovným miestom, preto sa bližšie týmto pracovným miestom nezaoberal. Pokiaľ ide o pozíciu odborný radca - kontrolór, miesto výkonu práce Daňový úrad I., termín a čas uskutočnenia výberu 25. októbra 2011, toto tak isto nebolo možné považovať za vhodné pracovné miesto, nakoľko bolo naň síce v čase doručenia výpovede vyhlásené výberové konanie, avšak táto pozícia bola na základe rozhodnutia generálneho riaditeľa Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky č. 70/2011/120 o zrušení štátnozamestnaneckých miest na Daňovom riaditeľstve Slovenskej republiky 31. októbr 2011 zrušená, pričom do jeho zrušenia bolo obsadené pracovníčkou v dočasnej štátnej službe V. S. I.. K jeho zrušeniu došlo teda ešte počas plynutia výpovednej doby žalobkyne. Pokiaľ ide o ostatné voľné štátnozamestnanecké miesta (V 2011/113/20, V 2011/112/20, V 2011/111/20, V 2011/110/20, V 2011/109/20, V 2011/108/20), tieto sa vyhlasovali na obsadenie pracovných pozícií stála štátna služba, odborný rada - kontrolór, stála štátna služba, odborný radca - správca a stála štátna služba, odborný radca - referent ZÚ, CO, BOZP, PO. Na základe ponúk z webovej stránky www.profesia.sk žalobkyňa v čase doručenia výpovede spĺňala všetky kvalifikačné predpoklady pre výkon voľných pracovných miest- kontrolór, správca. K tvrdeniu žalovaného, že nevhodnosť uvedených voľných pracovných pozícií odvodzoval len od toho, že tieto miesta boli do výberového konania obsadené zamestnancami v dočasnej štátnej službe, ako aj to, že predmetné vyššie uvedené miesta boli v Bratislave, uviedol, že pokiaľ ide o vzdialenosť miesta výkonu práce od bydliska žalobkyne, táto skutočnosť sama o sebe nemôže robiť pracovné miesto nevhodným, nakoľko táto skutočnosť nemá nič spoločné s kvalifikačnými predpokladmi, schopnosťami a zdravotným stavom žalobkyne a môže byť len podporným dôvodom nevhodnosti, avšak aj to len za predpokladu, že táto pozícia bola žalobkyni riadne ponúknutá a táto sa mala možnosť k nej vyjadriť. Žalobkyňa spĺňala všetky kvalifikačné predpoklady pre výkon práce kontrolóra a správcu, vrátane jej schopností a zdravotných predpokladov na výkon tejto práce, bola ochotná za tou prácou vycestovať aj do Bratislavy. Žalovaný neponúkol tieto pozície v čase doručenia výpovede žalobkyni, hoci vedel, že ide o voľné pracovné pozície, rozhodnutie o prijatí/neprijatí týchto voľných pracovných pozícií bolo výlučne na žalobkyni. Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaný si riadne nespĺnil svoju ponukovú povinnosť a z tohto dôvodu považoval výpoveď danú žalobkyni za neplatnú. Pokiaľ ide o argumentáciu žalovaného o obsadení týchto miest pracovníkmi v dočasnej štátnej službe, konštatoval, že dočasné obsadenie týchto pozícií pracovníkmi v dočasnej štátnej službe nepredstavovalo žiadnu prekážku k tomu, aby tieto miesta nemohla zastávať aj samotná žalobkyňa. Žalovaný tak nezrušil už vyhlásený konkurz a následne prostredníctvom tohto konkurzu skutočne aj prijal zamestnancov a uprednostnil zamestnancov v dočasnej štátnej službe pred zamestnancami v stálej štátnej službe, čím porušil aj zásadu zákazu rovnakého zaobchádzania (t.j. všeobecný zákaz diskriminácie). Žalovaný si tak riadne nespĺnil svoju ponukovú povinnosť, neponúkol žalobkyni voľné pracovné miesta, na obsadenie ktorých v čase doručenia výpovede vyhlásil výberové konania, pričom išlo nielen o voľné, ale aj vhodné pracovné pozície. Tým nedošlo k splneniu hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede podľa ustanovenia § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 18. decembra 2013 sp.zn. 2CoPr

5/2012 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia citoval ustanovenia § 10 ods. 3 zákona č. 333/2011 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva, § 5, § 6 ods. 1, § 7 ods. 1, § 9 ods. 5, § 46 ods. 1 písm. b/, § 47 písm. b/ zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe a uviedol, že na to, aby bolo možné výpoveď danú žalovaným z tohto výpovedného dôvodu považovať za platnú, musia byť v čase dania výpovede súčasne splnené všetky zákonom predpokladané podmienky, a síce 1/ zrušenie takéhoto štátnozamestnaneckého miesta, 2/ služobný úrad nemá pre štátneho zamestnanca iné vhodné štátnozamestnanecké miesto alebo štátny zamestnanec nesúhlasí s trvalým preložením v (tom istom) služobnom úrade, 3/ so služobným úradom sa nedohodne inak. Uviedol, že v čase dania výpovede žalobkyňa (28. septembra 2011) bolo nepochybne preukázané, že v služobnom úrade, v ktorom žalobkyňa vykonávala štátnu službu, fyzicky nebolo žiadne iné vhodné štátnozamestnanecké miesto; žalobkyňa nežiadala preložiť na iné služobné miesto, prípadne aj v inom meste, v inom kraji, so svojim služobným úradom sa nedohodla inak; navrhla len rozviazat' štátnozamestnanecký pomer výpoveďou. Za tohto skutkového stavu si žalovaný (objektívne) nemohol splniť ponukovú povinnosť. Odvolací súd mal za to, že na veci nič nemení skutočnosť, že niektoré štátnozamestnanecké miesta v služobnom úrade boli obsadené zamestnancami v dočasnej štátnej službe a že na ne bolo vyhlásené výberové konanie, výber. Nič nebránilo žalobkyňu na výber sa prihlásiť a zúčastniť sa ho. Zdôraznil, že štátnozamestnanecké miesto žalobkyne (radové miesto štátneho zamestnanca) sa obsadzovalo výberom (§ 20 ods. 2 písm. b/, § 22, § 23 zákona č. 400/2009 Z.z.). Výber osobitne upravoval zákon v ustanovení § 23, a tak pre výber nebolo možné použiť ustanovenie § 22 citovaného zákona upravujúce výberové konanie. Vo vzťahu k voľným štátnozamestnaneckým miestam v iných služobných úradoch ponuka zo strany služobného úradu žalobkyne by nemohla obstáť už len z toho dôvodu, že trvalé preloženie je možné (len) po dohode vedúcich úradov príslušných služobných úradov. V prejednávanej veci mal za nepochybne preukázané, že služobný úrad žalobkyne v čase dania výpovede nemal pre žalobkyňu iné vhodné štátnozamestnanecké miesto (zodpovedajúce jej kvalifikácii, odbornosti, vzhľadom na jej dovtedajšiu funkciu, postavenie, zdravotný stav), účastníci sa nedohodli inak, a tak bolo namieste len skončenie štátnozamestnaneckého pomeru. Odvolací súd výpoveď žalovaného z 28. septembra 2011 považoval za platnú, spĺňajúcu všetky formálne i materiálne náležitosti. Dospel k záveru, že z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie vyvodil nesprávne skutkové závery majúce za následok nesprávne právne posúdenie veci. Už len tieto dôvody boli spôsobilé odôvodniť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, a tak sa už ďalšími dôvodmi odvolania (odňatie možnosti konať pred súdom žalovaným) nezaoberal. Osobitne poukázal na to, že súd prvej inštancie síce vykonal dokazovanie aj záznamom z ústneho pojednávania 28. septembra 2011 so žalobkyňou, avšak tento nijakým spôsobom nevyhodnotil, neodstraňoval rozpor medzi tvrdením žalobkyne na pohovore a v žalobe na začatie konania v prejednávanej veci, nerozlišoval medzi zákonnou úpravou výberu a výberového konania, vzťah štátneho zamestnanca k služobnému úradu, práva a povinnosti služobného úradu vyplývajúce mu zo zákona č. 400/2009 Z.z. Nebolo možné v konaní použiť žalobkyňou predkladané rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp.zn. 6 Sžo 232/2010 z dôvodu rozdielnej právnej úpravy. V danej veci sa totiž vzťah medzi stranami riadil zákonom č. 311/2001 Z.z. a nie právnym predpisom nasledujúcim (zákonom č. 400/2009 Z.z.). V prejednávanej veci bol rozhodujúci práve zákon č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 224 ods. 1, 2, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla včas dovolaním žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 238 ods. 1 O.s.p. a ako dovolací dôvod uviedla ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nesprávne právne posúdenie veci súdom). Odvolaciemu súdu vytkla, že z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nie je dostatočne zrejmé, na základe presne akých skutočností dospel k záveru, že v čase dania výpovede nemal žalovaný pre žalobkyňu iné vhodné štátnozamestnanecké miesto, pričom poukázala na pracovnú ponuku na webovej stránke www.profesia.sk so siedmimi štátnozamestnaneckými miestami na Daňovom riaditeľstve Slovenskej republiky. Skutočnosť, že tieto miesta boli v čase dania výpovede obsadené zamestnancami v dočasnej štátnej službe nepovažovala za dôvod, pre ktorý by bol žalovaný oslobodený od splnenia si ponukovej povinnosti. Poukázala aj na to, že výberové konania, resp. výbery mali prebehnúť 20. októbra

2011 a 25. októbra 2011, t.j. v čase, keď ešte nedošlo k skončeniu pracovného pomeru, teda žalovaný jej bol povinný niektorú z týchto pozícií ponúknuť. Uviedla tiež, že spĺňala všetky kvalifikačné predpoklady pre výkon voľných štátnozamestnaneckých miest. Do pozornosti súdu dala ustanovenie § 22 ods. 4 zákona č. 400/2009 Z.z. upravujúce možnosť zrušenia výberového konania, pričom ak je takýto postup zákonom upravený u štátnozamestnaneckých miest vyššej významnosti, je možno analogicky (a maiori ad minus) takýto postup aplikovať aj na výber, ktorý sa aplikuje na obsadzovanie miest funkcií menšej významnosti. Zdôraznila, že výbery boli vyhlásené v čase dania výpovede žalobkyni, resp. sa týkali štátnozamestnaneckých miest, ktoré boli obsadené zamestnancami, ktoré mali trvať len do času obsadenia miesta zamestnancom v stálej štátnej službe, maximálne však šesť mesiacov. Namietala tiež, že záznam o ústnom pojednávaní z 28. septembra 2011 aj keď obsahuje v závere vyjadrenie štátneho zamestnanca: „Žiadam o uplatnenie postupu v súlade s platnými právnymi predpismi a žiadam o skončenie štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou“, sám o sebe nemôže byť dôkazom toho, že žalobkyňa „súhlasila“ s ukončením štátnozamestnaneckého pomeru. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho zmenil a potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, prípadne zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že názor odvolacieho súdu o neexistencii iných vhodných štátnozamestnaneckých miest vyjadrený v rozsudku je správny a v súlade s vykonanými dôkazmi. Navrhol preto dovolanie žalobkyne ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobkyne bolo podané 27. februára 2014, vychádzal z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ktorý nadobudol účinnosť od 1. júla 2016, v zmysle ktorého platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP).

7. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu bolo prípustné v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p.

8. Žalobkyňa podala dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, jej dovolanie preto je prípustné.

9. Žalobkyňa vo svojom dovolaní nenamietala vady konania, ktoré boli vyjadrené v § 237 O.s.p. ako vady zmätočnosti, a dovolací súd tieto vady v konaní nezistil.

10. Žalobkyňa v dovolaní dôvodila, že v konaní došlo k „inej vade“, majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.).

11. „Inou vadou konania“ podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. sa rozumie error in procedendo - porušenie ustanovenia zákona upravujúceho konanie od začiatku až do skončenia (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 591/2012 zo 4. septembra 2013). V rozhodovacej praxi súdov sa pod tzv. inou vadou konania rozumelo najmä porušenie ustanovení o dokazovaní, a to napríklad tým, že súd vôbec nezisťoval skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci aj napriek tomu, že boli tvrdené a na ich

preukázanie boli navrhnuté dôkazy, porušenie ustanovení o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, nevykonanie dôkazu navrhnutého stranou na preukázanie rozhodujúcej skutočnosti, hoci súd následne dospel k záveru, že účastník neunesol dôkazné bremeno, odklon odvolacieho súdu od skutkových záverov súdu prvej inštancie bez zopakovania dôkazov alebo doplnenia dokazovania, zohľadnenie skutočností, ktoré z dokazovania nevyplynuli, opomenutie rozhodných skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo.

12. Podľa názoru žalobkyne spočíva napadnutý rozsudok odvolacieho súdu na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. V predmetnej veci sa žalobkyňa nestotožnila so záverom odvolacieho súdu o splnení hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede zo strany žalovaného, a to ponukovej povinnosti vyplývajúcej mu z ustanovenia § 47 písm. b/ zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu výpovede 28. septembra 2011 (ďalej len zákon o štátnej službe“).

14. Z hľadiska skutkového stavu bolo zistené, že žalobkyňa pracovala u žalovaného (v tom čase Daňové riaditeľstvo v Y.) na základe pracovnej zmluvy z 30. mája 1991 č. XXX/XXXX od X. júna XXXX ako samostatný odborný referent, s miestom výkonu práce Daňový úrad Y.. Na základe dohody uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným (v tom čase Ústredné daňové riaditeľstvo SR) z 24. mája 1999 o zmene obsahu uvedenej pracovnej zmluvy, bola žalobkyňa zaradená ako kontrolór s miestom výkonu práce Daňový úrad Y. a od 1. apríla 2000 zaradená ako vedúca oddelenia kontroly s miestom výkonu práce Daňový úrad Y.. Dňa 1. augusta 2002 bola žalobkyňa vymenovaná do dočasnej štátnej služby, do funkcie samostatný radca na základe rozhodnutia z 22. júla 2002 o vymenovaní do štátnej služby. Na základe rozhodnutia č. VI/520/1101/2004 z 29. marca 2004, s účinnosťou od 1. apríla 2004, bola žalobkyňa vymenovaná na zastupovanie predstaveného - vedúceho oddelenia kontroly II na Daňovom úrade Y. do doby vymenovania nového predstaveného podľa § 30 ods. 1 zákona a z tejto funkcie odvolaná rozhodnutím z 29. marca 2005 č.V. Následne dňom 1. apríla 2005 bola žalobkyňa na základe rozhodnutia z 1. apríla 2005 č. I/121/20125/2005/Greš o zmene štátnozamestnaneckého pomeru trvale preložená na štátnozamestnanecké miesto kontrolór daní, funkcia: samostatný radca s pravidelným miestom výkonu štátnej služby na Daňovom úrade Y. a dňom 1. júla 2009 (rozhodnutím z 30. júna 2009 č. I/121/67194/09/Freš) trvale preložená na štátnozamestnanecké miesto kontrolór, funkcia: odborný radca v stálej štátnej službe s miestom výkonu práce Daňový úrad Y. Zo záznamu o ústnom pojednávaní z 28. septembra 2011 žalovaného vyplýva, že rozhodnutím generálneho riaditeľa Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky z 23. septembra 2011 č. 63/2011/120 o zrušení štátnozamestnaneckých miest a miest vo výkone práce vo VZ na DR SR bolo dňom 30. novembra 2011 zrušené štátnozamestnanecké miesto odborný radca - kontrolór, oddelenie kontroly, Daňový úrad Y.. V dôsledku uvedenej organizačnej zmeny listom z 28. septembra 2011, doručeným v uvedený deň, dal žalovaný žalobkyni v zmysle § 46 ods. 1 písm. b/ a § 47 písm. b/ zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a súčasne v nadväznosti na ustanovenia § 120 citovaného zákona aj v zmysle § 61 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov výpoveď, z dôvodu, že bolo zrušené štátnozamestnanecké miesto a služobný úrad nemá pre ňu iné vhodné štátnozamestnanecké miesto. Pred doručením výpovede žalovaný žalobkyni inú vhodnú prácu neponúkol s odôvodnením, že služobný úrad nemá ku dňu 28.septembra 2011 žiadne voľné štátnozamestnanecké miesta, a teda žiadne vhodné štátnozamestnanecké miesto. Žalobkyňa listom z 3.novembra 2011 žalovanému oznámila, že trvá na tom, aby jej štátnozamestnanecký pomer trval aj naďalej, nakoľko tvrdenie, že služobný úrad nemá pre ňu iné vhodné štátnozamestnanecké miesto, je nepravdivé.

15. Podľa § 1 ods. 4 zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom do 30. septembra 2011 (ďalej len „zákon o štátnej službe“) na štátnozamestnanecké

vzťahy sa vzťahuje Zákonník práce, len ak to ustanovuje tento zákon.

16. Podľa § 46 ods. 1 písm. b/ zákona o štátnej službe štátnozamestnanecký pomer možno skončiť výpoveďou.

17. Podľa § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe služobný úrad môže dať štátnemu zamestnancovi výpoveď, ak sa zrušuje alebo zrušilo štátnozamestnanecké miesto, služobný úrad nemá pre štátneho zamestnanca iné vhodné štátnozamestnanecké miesto alebo štátny zamestnanec nesúhlasí s trvalým preložením v služobnom úrade a nedohodne sa so služobným úradom inak.

18. Podľa § 120 citovaného zákona na štátnozamestnanecké vzťahy sa primerane použijú ustanovenia § 10, § 11a ods. 1, § 15, § 16, § 17 ods. 1 a 3, § 19, § 20, § 32 až 41, § 49 ods. 1, 2, 3, 5 a 8, § 52, § 55 ods. 2 písm. c) až f), § 60, § 61 ods. 1, 2 a 4, § 63 ods. 3 až 5, § 64 ods. 1 a 2, § 67, § 69, § 70, § 72, § 74, § 75 ods. 3 a 4, § 76 ods. 3 a 5, § 77 až 80, § 84 ods. 3 a 4, § 85 ods. 2 až 6, 8 a 9, § 85a, § 86 až 95, § 96 ods. 1, 2, 4, 6 a 7, § 97 až 102, § 103 ods. 4 až 7, § 104 až 114, § 116 ods. 2 a 3, § 117, § 129 až 132, § 136 až 139, § 141, § 142 až 148, § 150, § 151, § 152 ods. 1, 2, 4 až 7, § 156, § 157 ods. 3, § 158 až 160, § 161 ods. 1, § 164 až 170, § 177 až 185, § 187 až 189, § 191 ods. 2 až 4, § 192 až 198, § 217 až 222, § 230 až 236 a § 240 Zákonníka práce .

19. V danom prípade bola pre posúdenie veci a vzhľadom na tvrdenie žalobkyne v konaní rozhodujúca otázka, či si žalovaný voči žalobkyni splnil ponukovú povinnosť v zmysle citovaného ustanovenia § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe.

20. Splnenie ponukovej povinnosti služobného úradu je hmotnoprávnou podmienkou platnosti výpovede podľa ustanovenia § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe, pričom samotná existencia tohto výpovedného dôvodu služobného úradu nezbavuje právnej povinnosti ponúknuť štátnemu zamestnancovi ešte pred uplatnením výpovede iné vhodné štátnozamestnanecké miesto tak, ako ho vymedzuje citované ustanovenie § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe. Splnenie tejto povinnosti ešte pred daním výpovede musí preukázať služobný úrad (žalovaný). Ak služobný úrad neponúkne štátnemu zamestnancovi pred daním výpovede prechod na inú pre neho vhodnú prácu, hoci tak urobiť môže, nie je splnená ponuková povinnosť a výpoveď je preto neplatná. Zmysel ponukovej povinnosti spočíva v ochrane štátnozamestnaneckého pomeru tým, že pred rozviazaním uprednostňuje zmenu štátnozamestnaneckého pomeru štátneho zamestnanca v štátnej službe v služobnom úrade, a že umožňuje jednostranné skončenie štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou až po splnení stanovených podmienok, pričom ich splnenie zo strany služobného úradu treba posudzovať podľa stavu v čase výpovede.

21. Podľa ustálenej judikatúry nemožnosť zamestnanca naďalej zamestnávať znamená, že zamestnávateľ nemá pre zamestnanca žiadnu prácu, teda ide o absolútnu nemožnosť zamestnanca ďalej zamestnávať. Zamestnávateľ má totiž zamestnancovi ponúknuť akékoľvek voľné miesto, ktoré je k dispozícii v čase výpovede, nielen miesto zodpovedajúce pôvodnej pracovnej zmluve, prípadne jeho kvalifikácii, a to aj vtedy, ak toto miesto vyžaduje predchádzajúcu prípravu zamestnanca. Rozhodnutie, či túto ponuku zamestnanec využije, je výlučne na zamestnancovi, ktorý môže túto ponuku odmietnuť. Výpoveď z dôvodu organizačných zmien môže zamestnávateľ v takom prípade dať platne len vtedy, ak odmietne zamestnanec na také miesto prejsť alebo ak odmietne sa podrobiť predchádzajúcej príprave na túto inú vhodnú prácu. Uvedená podmienka platnej výpovede je splnená aj v prípade, ak zamestnávateľ nemá možnosť zamestnanca naďalej zamestnávať, pretože takúto prácu pre neho nemá; v takom prípade táto ponuková povinnosť zamestnávateľa odpadá. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že splnenie ponukovej povinnosti musí preukázať zamestnávateľ, naproti tomu tvrdenie a preukazovanie, že ku dňu výpovede mal zamestnávateľ voľné pracovné miesta, je procesná obrana zamestnanca (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 81/2006).

22. Inou pre zamestnanca vhodnou prácou sa rozumie práca zodpovedajúca zdravotnému stavu, schopnostiam a pokiaľ možno aj kvalifikácii zamestnanca. Ide teda o prácu, ktorú je zamestnanec vzhľadom na svoj zdravotný stav, schopnostiam a kvalifikácii schopný vykonávať. Ponúkaná vhodná

práca môže byť akákoľvek práca, ktorú má zamestnávateľ k dispozícii. Nemusí zodpovedať doteraz vykonávanému druhu práce, môže to byť akákoľvek práca, ktorá je pre zamestnanca vhodná. Musí ísť o prácu, na ktorú zamestnanec spĺňa zdravotné predpoklady, t.j. práca musí zodpovedať zdravotnej spôsobilosti zamestnanca. Zamestnávateľ by mal prihliadnuť aj na to, aby iná práca bola vhodná pre zamestnanca aj vzhľadom na jeho schopnosti a kvalifikáciu, nie je však potrebné, aby zodpovedala v plnom rozsahu kvalifikácii zamestnanca. Ponúkaná iná vhodná práca by nemala byť taká, ktorá je voľná u zamestnávateľa len dočasne. V súlade s relevantnou judikatúrou nie je potrebné, aby zamestnávateľ ponúkal zamestnancovi všetky voľné pracovné miesta, ktoré sú pre zamestnanca vhodné. Postačuje, ak zamestnávateľ ponúkne len jedno pre neho vhodné pracovné miesto z viacerých voľných pracovných miest.

23. Najvyšší súd v rámci dovolacieho prieskumu zistil, že odvolací súd pri posudzovaní splnenia hmotnoprávnej podmienky platnej výpovede podľa § 47 písm. b/ zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe nepostupoval v súlade s vyššie uvedeným výkladom ponukovej povinnosti služobného úradu. V zmysle uvedeného je z hľadiska splnenia tejto hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede v posudzovanej veci rozhodujúce predovšetkým zistenie, či žalovaný (služobný úrad) podľa stavu v čase dania výpovede, mal alebo nemal pre žalobkyňu iné vhodné štátnozamestnanecké miesto zodpovedajúce jej zdravotnej spôsobilosti, schopnostiam a kvalifikácii, ktoré by bol povinný žalobkyni ponúknuť. Keďže žalobkyni pred výpoveďou iné vhodné štátnozamestnanecké miesto neponúkol (čo vyplýva aj z jeho prednesov v priebehu konania), bola by výpoveď v súlade s § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe len za predpokladu, že v rozhodnom čase takýmto vhodným štátnozamestnaneckým miestom nedisponoval.

24. V prejednávanej veci odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, pričom svoje rozhodnutie (na rozdiel od súdu prvej inštancie) oprel o konštatovanie, že v čase dania výpovede (28. septembra 2011) bolo nepochybne preukázané, že v služobnom úrade, v ktorom žalobkyňa vykonávala štátnu službu, fyzicky nebolo žiadne iné vhodné štátnozamestnanecké miesto; žalobkyňa nežiadala preložiť na iné služobné miesto, prípadne aj v inom meste, v inom kraji, so svojim služobným úradom sa nedohodla inak; navrhla len rozviazať štátnozamestnanecký pomer výpoveďou. Výslovil, že za tohto skutkového stavu si žalovaný (objektívne) nemohol splniť ponukovú povinnosť a za nepodstatnú považoval skutočnosť, že niektoré štátnozamestnanecké miesta v služobnom úrade boli obsadené zamestnancami v dočasnej štátnej službe a že na ne bolo vyhlásené výberové konanie, výber. Konštatoval, že nič nebránilo žalobkyni na výber sa prihlásiť a zúčastniť sa ho. Poznamenal, že vo vzťahu k voľným štátnozamestnaneckým miestam v iných služobných úradoch ponuka zo strany služobného úradu žalobkyne nemohla obstať už len z toho dôvodu, že trvalé preloženie bolo možné (len) po dohode vedúcich úradov príslušných služobných úradov. Splnenie ponukovej povinnosti služobného úradu, ako hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede z dôvodu podľa ustanovenia § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe, však neodôvodňuje záver súdu o neexistencii žiadneho iného vhodného štátnozamestnaneckého miesta. Správnosti tohto záveru odvolacieho súdu však zatiaľ nemožno prisvedčiť vzhľadom na neúplné zistenie skutkového stavu a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu.

25. Odvolací súd, ktorý zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, neposúdil komplexne splnenie ponukovej povinnosti žalovaného ako služobného úradu, vyplývajúcu mu z ustanovenia § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe. Z obsahu spisu je zrejmé, že v čase dania výpovede žalobkyni, žalovaný mal zverejnené dňom 13. septembra 2011 na webovej stránke www.profesia.sk zoznam voľných štátnozamestnaneckých miest, na ktoré vyhlásil výberové konania (č.l. 28-43 spisu); išlo o voľné pracovné miesta na Daňovom riaditeľstve SR (právny predchodca žalovaného), do stálej štátnej služby, na rôzne funkcie, a to hlavný štátny radca - riaditeľ osobného úradu, vedúci štátny zamestnanec (ref.č. VK 2011/66/20), odborný radca - kontrolór (ref.č. V 2011/113/20), odborný radca - správca (ref.č. V 2011/112/20), odborný radca - správca (ref.č. V 2011/111/20), odborný radca - správca (ref.č. V 2011/110/20), odborný radca - správca (ref.č. V 2011/109/20), odborný radca - referent ZÚ, CO, BOZP, PO (ref.č. V 2011/108/20), s možnosťou prihlásenia do výberu do 30. septembra 2011, termín a čas uskutočnenia výberu 20. októbra 2011, príp. 25. októbra 2011; takže tvrdenie o neexistencii žiadneho vhodného štátnozamestnaneckého miesta, ktoré by mohol žalovaný žalobkyni

ponúknuť, neobstoí. S prihliadnutím na uvedený prehľad voľných štátnozamestnaneckých miest, bolo povinnosťou odvolacieho súdu zistiť, ktoré štátnozamestnanecké miesta boli voľné u žalovaného v čase dania výpovede, posúdiť ich vhodnosť pre žalobkyňu z hľadiska jej zdravotnej spôsobilosti, schopností a kvalifikačným predpokladom, ktoré žalovaný uvádzal v ponuke voľných pracovných miest a následne posúdiť splnenie ponukovej povinnosti z hľadiska § 47 písm. b/ zákona o štátnej službe.

26. V prejednávanej veci žalobkyňa od začiatku konania tvrdila, že v čase dania výpovede inými vhodnými štátnozamestnaneckými miestami žalovaný disponoval, tieto pozície bola schopná a ochotná vykonávať, napriek tomu tieto miesta jej žalovaným ponúknuté neboli (ponúkal ich iným, tretím osobám v rámci vypísaných výberových konaní). V prípade ponuky voľného štátnozamestnaneckého miesta žalovaným, bola ochotná za touto prácou aj vycestovať. Odvolací súd však z hľadiska toho, či žalovaný žalobkyňu, ako štátnej zamestnankyni v stálej štátnej službe, tieto štátnozamestnanecké miesta ponúkol, resp. mohol ponúknuť napriek tomu, že tieto štátnozamestnanecké miesta v čase dania výpovede žalobkyňu, boli obsadené štátnymi zamestnancami v dočasnej štátnej službe, nezaoberal. Z rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, na základe akých dôkazov dospel k skutkovému záveru o neexistencii žiadneho iného vhodného štátnozamestnaneckého miesta. Nevyhodnotil svoje myšlienkové pochody pri hodnotení dôkazov aj s poukazom na ustanovenia § 17 a § 18 zákona o štátnej službe, upravujúce podmienky prijatia a zotrvania štátneho zamestnanca v dočasnej službe a neuviedol, ktorý služobný úrad pokladal za príslušný služobný úrad žalobkyne, najmä v kontexte jeho právneho záveru o neexistencii vhodných štátnozamestnaneckých miest v služobnom úrade žalobkyne a záveru, že vo vzťahu k voľným štátnozamestnaneckým miestam v iných služobných úradoch ponuka zo strany služobného úradu žalobkyne by nemohla obstať už len z toho dôvodu, že trvalé preloženie je možné (len) po dohode vedúcich úradov príslušných služobných úradov. Dôležitým je pritom podľa názoru dovolacieho súdu aj argument žalobkyne, že žalovaný je služobný úrad, ktorý vykonáva svoju pôsobnosť na celom území Slovenskej republiky (§ 4 ods. 1 zákona č. 333/2011 Z.z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva) čo značne rozširuje možnosti žalovaného ponúknuť voľné štátnozamestnanecké miesto za predpokladu ochoty prezentovanej žalobkyňou.

27. Odvolací súd v zmysle uvedeného nepostupoval a za tohto stavu vzhľadom na nedostatok odôvodnenia zodpovedajúceho § 157 ods. 2 O.s.p., rozhodnutie postráda náležité posúdenie veci po stránke skutkovej i právnej, pre svoju nepreskúmateľnosť a pre neúplne zistený skutkový stav v tomto smere je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Zistený skutkový stav nedával odvolaciemu súdu dostatočný podklad pre správne právne posúdenie veci. So zreteľom na uvedené, jeho záver o neexistencii žiadneho iného vhodného štátnozamestnaneckého miesta v čase doručenia výpovede žalobkyňu, sa javí podľa názoru dovolacieho súdu predčasný.

28. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v danom prípade žalobkyňa dovolaním opodstatnene napadla rozsudok odvolacieho súdu, ktorý bol vydaný v konaní postihnutom vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Najvyšší súd preto napadnuté rozhodnutie zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

29. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.